

Ruiterskwartier 121a
9811 BS Leeuwarden
T 058 - 233 9010
F 058 - 233 90 11
E info@rcw.waddenzee.nl

Ons kenmerk: 18-310
Datum: 16-04-2018

Onderwerp: Advies veerkrachtig voedselweb

Geachte heer Slangen,

Op donderdag 1 februari 2018 heeft het Regiecollege Waddengebied (RCW) met elkaar gesproken over de discussiepaper Veerkrachtig Voedselweb. Deze paper werd in de vergadering toegelicht door de heer M. Firet met behulp van een presentatie van het Programma op weg naar een Rijke Waddenzee.

Op basis van het beschikbare materiaal en de discussie in het RCW is dit advies opgesteld. Het advies dient als inbreng voor de verdere ontwikkeling van de Gebiedsagenda Wadden 2050.

In de discussiepaper wordt een nieuwe impuls van 6 uitgewerkte strategieën voorgesteld waar direct mee begonnen kan worden. Het doel is de geconstateerde en gedragen knelpunten van het waddenecosysteem zo veel mogelijk weg te nemen.

De genoemde strategieën uit de discussiepaper zijn:

1. Geef ruimte aan de natuurlijke dynamiek waar het kan;
2. Verbeter de omstandigheden voor biobouwers;
3. Versterk de ecologische samenhang in het Waddengebied;
4. Zet in op verduurzaming gebruik, om bij te dragen aan verbetering en ontwikkeling van het Waddenecosysteem;
5. Ontwikkel de kennis over Waddenecosysteem langs meerdere sporen;
6. Stuur gezamenlijk Waddengebied overstijgende thema's aan.

Advies

Het RCW onderschrijft het belang dat de discussiepaper aansnijdt: de invulling van de hoofddoelstelling voor natuur voor de Waddenzee. Zoals bekend, gaat het hierbij om duurzame bescherming en de ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied.

De lijn dat investeren in natuur loont zodat de natuur op 'een hoger niveau komt', daardoor tegen een stootje kan (veerkrachtig wordt), waardoor ruimte ontstaat voor duurzaam medegebruik, wordt breed onderschreven. Maar het no-regret principe (neem alleen die maatregelen waar je achteraf geen spijt van kan krijgen) beschouwt het RCW daarbij als randvoorwaardelijk.

Het RCW ziet het uitvoeren van deze lijn als een forse uitdaging waarbij focus gevraagd wordt op de zaken waarvan de komende 10 – 15 jaar positief resultaat wordt verwacht. Het RCW beseft dat hierbij een niet vrijblijvend beroep wordt gedaan op de inzet van alle partijen; van bestuurder tot gebruiker, van beheerder tot toerist.

Met de vaststelling dat het RCW zich goed kan vinden in de voorgestelde aanpak van de discussiepaper, constateert zij tegelijkertijd ook dat er in de onderliggende analyse nog inconsistenties staan en nuanceringen soms ontbreken. Het RCW ondersteunt daarbij de gedachte dat de DPSIR-keten (Driver, Pressure, State, Impact, Response) kan helpen voor een goed begrip van oorzaken, gevolgen en ingrepen, maar ziet ook dat de in het discussiepaper voorgestelde strategieën en uitvoeringsmaatregelen en de prioritering nog in onvoldoende mate onderbouwd zijn met wetenschappelijk kennis van de relevante DPSIR-ketens. Het verdient derhalve aanbeveling om voor het vervolg de investeringen die effectief en nodig zijn inhoudelijk en financieel beter te onderbouwen.

Het RCW hecht er aan bij de verdere uitwerking van deze zes strategieën de volgende werkwijze te hanteren:

1 Versterk de onderlinge samenwerking.

In het Eems–Dollard gebied is bewust geïnvesteerd in samenwerking. Van deze ervaring kunnen alle partijen in het Waddengebied leren.

2 Investeer in kennisontwikkeling en creëer draagvlak voor natuur bij de eigen bevolking.

Het betrekken van de eigen inwoners bij de ontwikkeling van en besluitvorming over het natuurbeleid acht het RCW essentieel. Er is namelijk voor het treffen van soms ingewikkelde maatregelen draagvlak en begrip van de eigen bevolking nodig.

Daarnaast is er nog een aantal punten waar het RCW verder aandacht voor vraagt bij de verdere invulling van de gebiedsagenda.

- Hou rekening mee met de effecten van klimaatverandering waaronder temperatuurstijging in het eindbeeld van een veerkrachtig voedselweb;
- Borg dat betrokken organisaties en overheden de ontwikkelingen van de natuur in het Waddengebied volgen en zo nodig bijsturen. Het systeem van basismonitoring inclusief een adaptief beheercyclus is daarvoor essentieel. Tevens moeten de inzichten voor wat wel en niet werkt voor ieder beschikbaar en inzichtelijk zijn. Zo ontstaat er een gemeenschappelijk beeld wat voor versnelling kan zorgen en/of wat vertraging gaat opleveren in het bereiken van het streefbeeld.
- Geeft richting hoe met het dilemma ecologie en economie om te gaan. Het helpt als de Gebiedsagenda Wadden 2050 een aanpak voorstelt die beschrijft hoe met deze spanning om te gaan. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om in deze gebiedsagenda in te gaan op hoe enerzijds recht gedaan kan worden aan de belangen van natuur, beleving en economie en hoe anderzijds het Waddengebied er in zijn geheel sterker uitkomt.

- Besteed in de Gebiedsagenda Wadden 2050 ook aandacht aan houdings- en gedragsaspecten. Het elkaar mogen aanspreken en het accepteren van elkaar dat er weleens iets fout gaat en daarvan te leren, past bij het zoekproces naar goede oplossingen;
- De discussiepaper, de achtergrondnotitie en de presentatie raken al heel snel het veelomvattend thema van de verdere ontwikkeling van het Waddengebied in zijn geheel. Het RCW adviseert om in de Gebiedsagenda Wadden 2050 de strategieën verder te concretiseren en daarbinnen te prioriteren. Dit vraagt in de vervolgfase van de gebiedsagenda een zorgvuldige dialoog met iedereen. Dat kan door zoveel mogelijk aan gezamenlijke 'factfinding' te doen, diagnoses te delen en te verdiepen met elkaar in de zoektocht naar oplossingen.
- De natuur houdt niet op bij de Waddenzee en ook niet bij Nederland. Het RCW adviseert de relatie te leggen met hoe de Waddenzee in verbinding staat met haar directe omgeving (via onder meer water, slibdeeltjes, vissen en vogels) en hoe het natuurbeleid in de kuststreek en de eilanden hierop aansluit. Geef specifiek aandacht aan deze grootschalige verbintenissen en wat dit betekent voor het lokale natuurbeleid in de Waddenzee. De Waddenzee is internationaal van groot belang. Geef aan wat dit voor eisen stelt aan het natuurbeleid in de Waddenzee.

Mocht dit advies nog tot vragen leiden dan kunt u zich in eerste instantie wenden tot het secretariaat van het RCW. Ik wens u alvast veel succes met uw verdere uitwerking van de gebiedsagenda Wadden 2050.

Hoogachtend,

Bas Eenhoorn,
Voorzitter Regiecollege Waddengebied

